

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

12 maart 2001

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heer **Guy Swennen** –

houdende regeling inzake interlandelijke adoptie in de Vlaamse Gemeenschap

Dit voorstel van decreet werd op 25 juni 2003 overgenomen door de heer Carlo Daelman.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het bestaande decreet inzake de interlandelijke adoptie is om twee redenen asociaal en biedt geen gelijke kansen voor kandidaat-adoptanten.

Ten eerste : de kostprijs is voor een groot aantal mensen onbetaalbaar, of heeft een afschrikkend effect op mensen met een laag of zelfs een gemiddeld gezinsinkomen.

Ten tweede : het bestaande decreet schrijft een dusdanig hindernissenparcours voor, dat de minst- of mindergeschoolde bevolkingslaag er gewoonweg niet aan begint. Om een kind te adopteren moet je immers met vier verschillende instanties contact nemen. Eerst meld je je aan bij Kind en Gezin, daarna volg je een voorbereidingscursus en vervolgens ga je naar een evaluatieteam. Dat toetst of je over de vaardigheden beschikt om een buitenlands kind te adopteren, en het brengt advies uit (in de vorm van een gezinsrapport) op basis waarvan men al of niet een officiële toestemming (de zogenaamde beginseltoestemming) krijgt. Met die beginseltoestemming kan je naar een erkende adoptiedienst of kan je, indien je in het buitenland contacten hebt, zelf een kind gaan halen, nadat Kind en Gezin dat buitenlandse contact gecontroleerd en goedgekeurd heeft. De adoptiediensten plaatsen de buitenlandse kinderen en bereiden de ouders voor op hun komst.

Het was te verwachten dat deze ingewikkelde en omslachtige procedure heel wat ongenoegen zou meebrengen.

Een waaier aan gebreken van en klachten over het bestaande decreet is inmiddels gemeengoed geworden : de hoge kostprijs, de wachttijden van 3 tot 8 jaar, een onvoorstelbare betutteling, een volstrekt gebrek aan respect voor de kandidaat-adoptanten, subjectiviteit, ondeskundigheid bij de selectieteams, de rechter-partij positie van Kind en Gezin enzoverder.

Amper één derde van de kandidaat-adoptanten doet een beroep op een adoptiedienst, met alle mogelijke risico's van misbruiken die daarvan het gevolg zijn.

De bevoegde minister Mieke Vogels liet als voorbereiding op een grondige evaluatie van de laatste drie jaar, een dubbelonderzoek uitvoeren : alle (kandidaat)-adoptanten die, binnen het systeem zoals dat in Vlaanderen sinds 1997 is ontwikkeld,

de adoptieprocedure volgen of hebben doorlopen, zijn ondervraagd over hun ervaringen en hun klanttevredenheid. Daarnaast werd ook de werking van de erkende adoptiediensten doorgelicht.

De resultaten van de enquête bij de gebruikers bevestigen nogmaals de bekende ongenoegens. Ongeveer één derde van de totale steekproef is negatief over de hele lijn. De hoofdklachten betreffen de hoge kostprijs en de lange wachttijden. Daarnaast wordt er een gebrek aan begrip, communicatie, vertrouwen, geloofwaardigheid en medewerking geconstateerd.

Uit de doorlichting van de interlandelijke adoptiediensten blijkt het volgende. De diensten zijn elk uit een specifiek privé-initiatief ontstaan. De persoonlijke ervaring en de visie van de stichter hebben een bepalende invloed op de werking. Tussen de diensten onderling is er zo goed als geen professionele interactie, ze vertonen eerder een neiging tot wederzijds wantrouwen. De leefbaarheid en de bestaanszekerheid van de diensten is afhankelijk van het aantal adopties dat ze kunnen realiseren. Dat beïnvloedt ongetwijfeld de kwaliteit en de aard van de geleverde prestaties en van de kostprijs. De grote persoonlijke en emotionele betrokkenheid remt de weg naar professionalisering en een efficiënte organisatie. Het aantal verwerkte dossiers staat niet in verhouding tot het aantal personeelsleden (1,2 dossiers per FTE per maand, over 5 diensten).

Volgens het doorlichtingsteam wordt de kwaliteit van de werking van de adoptiediensten gehypothecerd door het gebrek aan interactie en feedback tussen de verschillende fasen. "Het strakke onderscheid dat op dit ogenblik structureel ingebouwd is, gaat voorbij aan de werkelijkheid van het adoptiegebeuren zelf dat zich als een intens ontplooiend proces ontwikkelt doorheen elk van de drie fasen, op intellectueel gebied zowel als op emotioneel gebied."

De binnenlandse adoptiediensten werden niet bij de doorlichting betrokken. Een vergelijking van de resultaten zou nochtans zeer nuttig zijn. De binnenlandse adoptiediensten zijn op een professionele manier gestart. Er is één aanspreekpunt zodat er van gebrek aan interactie en feedback geen sprake is.

Op basis van deze onderzoeken heeft minister Mieke Vogels "Een nieuw toekomstperspectief voor het interlandelijk adoptieproces in Vlaanderen" klaar. Daarin spreekt ze over een structurele aanpassing die moet leiden tot een nieuw decreet,

dat voorbereid wordt door een nog op te richten begeleidingscommissie.

Op korte termijn stelt de minister wijzigingen voor met betrekking tot de kostprijs (15.000 frank) van de registratiemelding van een adoptie, en ook met betrekking tot een betere toegankelijkheid van de vorming en voorbereiding. Voor de gezinsevaluatie wordt er een wetenschappelijk advies ingewonnen van twee universiteiten en wordt een inter- en supervisie geïnstalleerd. De adoptiediensten moeten werken met een uniforme boekhouding, facturatie en contracten. De nazorg binnen de adoptiediensten wordt beter uitgebouwd.

Het is opvallend hoe weinig nieuw het toekomstperspectief van minister Vogels is. Ze houdt geen rekening met de fundamentele kritiek van de doorlichting, namelijk het gebrek aan eenheid in het proces. Ze refereert nergens aan de goedwerkende binnenlandse adoptiediensten. Voor de gezinsevaluatie vraagt de minister advies aan twee universiteiten. Waarom zou men zich verschuilen achter nieuwe wetenschappelijke opdrachten, terwijl we weten waar het probleem zit : de selectieteams van de polyvalente centra hebben onvoldoende ervaring en de teamleden zijn te weinig opgeleid voor deze problematiek ; er is geen vertrouwensband met het gezin : als de selectie afgerond is, zien zij het gezin immers niet meer terug. Voor wetenschappelijke ondersteuning in verband met kinderrechten is er voldoende expertise in de sector : het Centrum rechten van het kind in Gent en het Kinderrechtencommissariaat.

Wat de inhoud ook zal zijn van de nieuwe federale bevoegdheid en ongeacht wie de beginseltoestemming zal afgeven, een voorbereidende procedure voor het verkrijgen van de beginseltoestemming en een bemiddeling van de adoptie zal altijd noodzakelijk zijn.

Om het adoptiedebat serieus te kunnen voeren, moet stilgestaan worden bij de fundamentele vraag wat adoptie eigenlijk is of zou moeten zijn. Adoptie moet niet zozeer een vorm van gezinsuitbreiding zijn, maar wel een specifieke vorm van hulpverlening aan een kind. Het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind en het Haagse Adoptieverdrag gaan ervan uit dat een kind het beste door de eigen ouders wordt opgevoed. De staten hebben de plicht ouders daarbij te steunen. Pas in laatste instantie kan adoptie als oplossing overwogen worden. Bij de adoptie moeten de rechten van het kind primeren. Het zijn precies die rechten die de supplementaire eisen die aan kandi-

daat-adoptieouders moeten worden gesteld, verantwoorden.

Een nieuw decreet moet, gezien de bekende problemen, uitgaan van twee principes : gelijke kansen voor alle ouders en een continu (integraal) proces in de adoptieprocedure.

1. Gelijke kansen voor alle adoptanten

De gemiddelde kostprijs van een binnenlandse adoptie ligt tussen 200.000 en 250.000 frank. Vele interlandelijke adopties kosten meer dan een half miljoen, en in een aantal gevallen ligt die prijs zelfs nog een aantal honderdduizenden franken hoger.

Voor de werking in België rekent men iedereen dezelfde kosten aan, namelijk 82.629 frank, ongeacht de landkeuze. Dat bedrag dekt de werkingskosten van de dienst, een bijdrage in de personeelskosten en de vergoeding voor de nazorg.

De effectieve dossierkosten (documenten, vertalingen, legalisatie, transport) zijn afhankelijk van de vereisten van het herkomstland. Die variëren van 35.000 frank tot 43.000 frank.

Een aantal kosten zijn variabel naargelang van het herkomstland : de kosten voor het onderzoek naar de biologische ouders, het honorarium van de advocaat en de gerechtskosten bij een procedure voor volle adoptie, de bijdragen voor de kosten van het tehuis.

Op die manier kunnen de kosten voor procedures ter plaatse variëren van 15.000 frank (plaatsing in de pre-adoptieve fase) tot 200.000 frank (volle adoptie).

Twee andere variabele factoren zorgen bovendien voor grote verschillen : de kosten van het verblijf en van de vliegtuigtickets. Die kosten liggen aanzienlijk hoger voor bijvoorbeeld Ecuador (drie weken verblijf) en Colombia (3 tot mogelijk 7 weken verblijf), dan voor Thailand (2 weken verblijf).

Uiteraard zijn er ook heel wat voorbeelden van 'goedkopere' adopties te geven. Maar de vermelde bedragen zijn een feit.

De volgende tweeledige vaststelling kan niet betwist worden :

- voor een aantal kandidaat-adoptanten is een adoptie, vanwege hun inkomen ofwel onbetaal-

baar ofwel financieel zo zwaar, dat men er gewoon niet aan begint ;

- de algemene beeldvorming én onzekerheid over de precieze kosten vormen op z'n minst een psychologisch-financiële drempel voor kandidaat-adoptanten met beperkte financiële draagkracht.

Zonder twijfel is een en ander één van de hoofdredenen waarom, volgens onze informatie van de adoptiediensten, slechts 10 % van de interlandelijke adopties, adoptanten betreft van lagere scholings- en inkomensniveaus, terwijl dat, volgens de sociologische opbouw van onze bevolking, 30 à 35 % zou kunnen zijn.

Om de lat van de kansen op een adoptiemogelijkheid op dit vlak gelijk te leggen en om voor alle bevolkingscategorieën een zekere kostprijs te garanderen, beoogt dit voorstel een radicale ommekeer, door het toedoen van de Vlaamse overheid. De kandidaat-adoptanten betalen in ons voorstel een bijdrage, evenredig met hun netto-belastbaar gezinsinkomen, volgens de volgende categorieën :

- voor adoptanten met een belastbaar inkomen lager dan 1 miljoen frank is de adoptie gratis ;
- adoptanten met een belastbaar inkomen tussen 1 miljoen frank en 1.500.000 frank betalen alleen de vaste kosten (85.000 frank) ;
- adoptanten met een belastbaar inkomen tussen 1.500.000 frank en 2.000.000 frank betalen 200.000 frank ;
- adoptanten met een belastbaar inkomen boven de 2 miljoen frank betalen 300.000 frank.

Het verschil tussen deze bedragen en de reële kostprijs wordt bijgepast door een subsidie van de Vlaamse regering aan de adoptiediensten. Zij krijgen per dossier variabele bijdragen voor alle bewijsbare kosten.

In de veronderstelling dat een lagere kostprijs ook de vraag zal doen toenemen, verwachten we een stijging van het aantal adopties met 20 %. Het aantal adopties t.o.v. 1999, nl. 214 wordt dan 256. Indien de overheid voor de veronderstelde 256 adopties de gemiddelde kostprijs (300.000 frank) zou betalen, kost haar dat ongeveer 76 miljoen. Indien er de bovenvermelde remgelden van worden afgetrokken, lijkt ons de inspanning door de overheid niet onoverkomelijk.

Verder willen we in de plaats van vijf, nog vier goed werkende diensten overhouden (volgens de doorlichting worden er te weinig dossiers verwerkt in verhouding tot het aantal personeelsleden). Iedere dienst zal zich specialiseren in een bepaald werelddeel. Zo krijgt men een grotere deskundigheid en meer duidelijkheid.

Iedere dienst werkt met 1 coördinator met een universitaire opleiding, 2 maatschappelijk werk(st)ers en 1 administratief medewerk(st)er. Daarnaast werkt iedere dienst met losse medewerkers (jurist, medicus, psycholo(o)g(e), afhankelijk per geval en betaald per prestatie.

Dit voorstel omvat in totaal 16 personeelsleden en kost de overheid ongeveer 22 miljoen frank, met inachtnaam van bestaande systemen (1.800.000 x 4 ; 1.400.000 x 8 ; 1.100.000 x 4).

2. Naar een integraal proces van adoptie

We verwijzen hier terug naar de opmerking van het auditbureau over het verloop van de procedure. Tussen de selectie van de ouders en de bemiddeling van het kind, ontstaat een kunstmatige breuk binnen het proces. Een spanning tussen de bemiddeling en de kandidaten is dan ook niet te verwonderen.

De binnenlandse adoptie verloopt in de praktijk volgens een continu proces. De adoptiediensten volgen en begeleiden het adoptieproces vanaf het begin tot het einde. Zij ervaren dat het voor alle partijen belangrijk is te weten dat er één aanspreekpunt is. Uit de hoek van de binnenlandse adoptie horen we geen klachten. Dat kan geen toeval zijn. Voor een goede interlandelijke adoptie moeten we dus terug naar de oude structuur, zonder evenwel de oude knelpunten mee te nemen.

Door het huidige decreet is er een scheiding tussen voorbereiding, selectie en bemiddeling. De vroeger gehoorde kritiek dat adoptiediensten lichtzinnig selecteren om zo meer kinderen te kunnen plaatsen en meer middelen te verzamelen, houdt geen steek meer als de adoptiediensten gesubsidieerd worden.

Controle verkrijgen we door de huidige Centrale Autoriteit (Kind en Gezin) te vervangen door een 'Hoge Raad voor Interlandelijke Adoptie', opgericht door de minister bevoegd voor welzijn. Daarin zetelen vertegenwoordigers van professionele adoptiewerkers, adoptanten, geadopteerden en de natuurlijke ouders.

In het belang van het kind moet er een goede band bestaan tussen de adoptiedienst, de adoptie-ouders, het adoptiekind en waar mogelijk, de natuurlijke ouders. Dat kan alleen als de adoptiediensten opnieuw een centrale plaats innemen. Zij zoeken een gezin voor een kind dat ze willen plaatsen en staan in voor de nazorg. In de huidige situatie kennen zij het gezin niet, en oriënteren zij zich op het gezinsrapport opgemaakt door een andere dienst.

Adoptie is een integraal proces dat op deskundigheid, vertrouwen en betrokkenheid steunt.

Concreet zien we de adoptieprocedure als volgt :

1. Als Centrale Autoriteit komt er in plaats van Kind en Gezin een 'Hoge Raad voor Interlandelijke Adoptie', opgericht door de minister bevoegd voor welzijn, samengesteld uit vertegenwoordigers van professionele adoptiewerkers, adoptanten, geadopteerden en de natuurlijke ouders. Kind en Gezin speelt enkel een rol als een van de actoren in de Hoge Raad.

De Hoge Raad heeft een dubbele functie : enerzijds gebeurt de aanmelding en de registratie bij de Hoge Raad ; anderzijds verleent de Hoge Raad, na de selectie van de kandidaat-adoptanten door de adoptiedienst, al dan niet een 'beginseltoestemming'.

2. De voorbereiding van de kandidaat-adoptanten blijft in handen van de erkende vormingscentra die vandaag bestaan : Triobla en VCOK, met dit verschil dat ze nu een intense samenwerking met de adoptiediensten aangaan om zo bij te dragen tot een integraal proces van adoptie. Iedereen moet vorming kunnen volgen. Daarom moeten de vormingsmomenten uitgebreid worden naar de avonden en het weekend.
3. De selectie en de bemiddeling gebeurt door de vier adoptiediensten in plaats van de huidige vijf. Na de selectie van de kandidaten wordt een 'gezinsrapport' afgeleverd aan de Hoge Raad. Als de Hoge Raad haar beginseltoestemming aflevert, begint de bemiddelingsopdracht : de begeleiding van het contact van het kind met de adoptanten. Indien de kandidaat-adoptant geen beginseltoestemming krijgt, kan hij of zij via een verzoekschrift vragen gehoord te worden door een adviescommissie.
4. De adoptiediensten worden erkend en gesubsidieerd door de minister bevoegd voor welzijn en vallen onder de administratie en inspectie van de Bijzondere Jeugdzorg. Binnen de Bijzon-

dere Jeugdzorg vindt men de grootste expertise wat betreft 'zorg voor andermans kind'. De midelen van de adoptiediensten zullen niet meer afhankelijk zijn van het aantal adopties maar van subsidies. Dat zal de kwaliteit zeker ten goede komen en de kosten voor de kandidaten drukken.

De termijn van adoptie mag niet langer zijn dan 3 jaar. Indien dat wel het geval is, moet de adoptiedienst de afwijking motiveren.

Zelfstandige adoptie met deelbemiddeling via een erkende adoptiedienst en volledig zelfstandige adoptie komen niet ter sprake in dit decreet. Beide soorten adopties geven onvoldoende waarborgen voor een professionele begeleiding, opvang en nazorg.

Dit decreet verbetert wel het adoptieverloop maar kan malafide praktijken niet uitschakelen, zolang de federale wet niet is aangepast aan de Haagse Conventie. Dat betekent dat de vereiste van een 'beginseltoestemming' moet worden opgenomen in het Burgerlijk Wetboek, als voorwaarde tot adoptie (art. 348bis). Het blijft dus een vrijwillig systeem. Indien de landen van herkomst dat niet vereisen, kan een kandidaat-adoptant nog steeds een adoptie realiseren zonder bemiddeling van de Hoge Raad of van een adoptiedienst.

Amper een derde van de kandidaat-adoptanten doen een beroep op een adoptiedienst.

Binnen deze evolutie willen we zeker niet uit het oog verliezen dat adoptie slechts een aanhangsel zou mogen zijn van een veel ruimer beleid dat erop gericht is de oorzaken van kinderafstand weg te nemen. Dat kan soms met relatief weinig middelen : een betere opleiding voor de ouders, gezinsplanning, sociale ondersteuning, enzoverder. Adoptie zou dan alleen nog maar mogen gebeuren in noodsituaties die aanvaard worden als reden tot adoptie : voor wezen, vondelingen, verwaarloosde kinderen, kinderen uit oorlogssituaties enzoverder.

Armoede mag geen reden zijn tot adoptie : arme kinderen hebben recht op hun eigen ouders, arme ouders hebben recht op hun eigen kinderen. Dat zegt ook het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind in artikel 21b, "De Staten die partij zijn erkennen dat interlandelijke adoptie kan worden overwogen als andere oplossing voor de zorg voor het kind, indien het kind niet in een pleeg- of adoptiegezin kan worden geplaatst en op geen enkele andere passende wijze kan worden verzorgd in het land van zijn herkomst".

Commentaar bij de artikelen**Artikel 1**

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Dit artikel bevat een aantal definities.

Artikel 3

Dit decreet is niet van toepassing op zelfstandige adopties met deelbemiddeling, noch op volledig zelfstandige adopties. Die soorten adopties geven onvoldoende waarborgen voor een professionele begeleiding, opvang en nazorg.

Dit artikel vereenvoudigt de procedure en garandeert de kwaliteit van het integrale proces van adoptie dat op deskundigheid, vertrouwen en betrokkenheid steunt.

Het artikel bepaalt dat personen die willen adopteren zich moeten melden bij een door de Vlaamse regering aangewezen instantie. Na de melding volgt de kandidaat een voorbereidingsprogramma bij een bestaand, erkend vormingscentrum. De vormingscentra werken samen met de adoptiediensten. Op deze manier worden de adoptiediensten vanaf de eerste stap bij het proces betrokken.

In tegenstelling tot het vorige decreet en terwille van de continuïteit van het adoptieverloop maakt de adoptiedienst (in plaats van het polyvalente centrum) een gezinsrapport en brengt het advies uit over de geschiktheid van de kandidaat.

De adoptiedienst zoekt de geschikte ouders voor een kind dat zij willen plaatsen. De adoptiediensten zijn vanaf het begin tot het einde (de nazorg) betrokken bij het gehele adoptieproces.

Artikel 4

De adoptiebemiddeling gebeurt door dezelfde adoptiedienst die de kandidaten selecteerde aan de hand van een gezinsstudie. De dienst heeft een ver-

trouwensband met de adoptanten en bereidt hen voor op de komst van het kind.

Artikel 5

In plaats van vijf worden nu vier adoptiediensten erkend. Volgens de doorlichting worden er immers te weinig dossiers verwerkt in verhouding tot het aantal personeelsleden. Iedere adoptiedienst bouwt een eigen specialiteit op. Zo kan er een dienst zijn voor Afrika, een voor Zuid-Amerika, een voor Azië en een voor de overige delen van de wereld, waaronder de vroegere Oostbloklanden. Deze opsplitsing brengt specialisatie en deskundigheid mee, maar ook een grotere duidelijkheid.

Artikel 7

Alle activiteiten inzake gezinsstudie worden als supplementaire opdracht opgelegd, terwille van de eenheid in het gebeuren.

Artikel 9

De kosten vallen ten laste van de adoptant, maar kunnen vanaf een bepaald belastbaar netto-gezinsinkomen gedeeltelijk of geheel teruggevorderd worden van de overheid. Minder hoge adoptiekosten maken het mogelijk dat meer kinderen die behoefte hebben aan een gezin, geholpen kunnen worden. Nu is de hoge kostprijs een belangrijke oorzaak die mensen tegenhoudt om deze stap te zetten.

GUY SWENNEN

VOORSTEL VAN DECREET

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° interlandelijke adoptie : elke gewone of volle adoptie van een minderjarige die verplaatst werd of verplaatst zal worden van het herkomstland naar België, hetzij via adoptie in het herkomstland door echtgenoten of door een persoon die gewoonlijk in België verblijft, hetzij met het oog op een dergelijke adoptie in België ;
- 2° kandidaat-adoptant : een persoon of een echtpaar die of dat als gewone verblijfplaats het Nederlandse taalgebied of het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad heeft en die of dat een kind, met gewone verblijfplaats buiten het Belgische grondgebied, wil adopteren via bemiddeling van een erkende adoptiedienst ;
- 3° adoptiebemiddeling : alle activiteiten van een tussenpersoon die ertoe strekken een minderjarige te laten adopteren of deze adoptie voor te bereiden, te realiseren en te volgen alsmede elke informatieverstrekking daaraan verbonden ;
- 4° erkende adoptiedienst : een privaatrechtelijke rechtspersoon in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk of een publiekrechtelijke rechtspersoon die in hoofdzaak bemiddelt voor adoptie, beantwoordt aan de voorwaarden gesteld in dit decreet, en erkend is door de Vlaamse regering ;
- 5° buitenlands kanaal : een instantie, instelling of persoon in het herkomstland van de te adopteren minderjarige, die op grond van een erkenning of vergunning, afgegeven door de plaatselijke

overheid, bemiddelt bij interlandelijke adoptie, via een door de Vlaamse regering erkende dienst ;

- 6° buitenlands contact : een instantie, instelling of persoon in het herkomstland van de te adopteren minderjarige, die op grond van een erkenning of vergunning, afgegeven door de plaatselijke overheid, bemiddelt bij interlandelijke adoptie, zonder tussenkomst van een door de Vlaamse regering erkende dienst, doch met inachtneming van de principes van de Conventie van Den Haag aangaande Interlandelijke Adoptie en het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind ;
- 7° beginseltoestemming : een door de Hoge Raad voor Interlandelijke Adoptie verleende administratieve akte waarbij wordt bevestigd dat de kandidaat-adoptant werd voorbereid en geschikt bevonden en dat er in beginsel geen bezwaar is tegen het adopteren van een buitenlands kind door de kandidaat-adoptant ;
- 8° Hoge Raad : de Hoge Raad voor Interlandelijke Adoptie, m.n. een door de Vlaamse regering aangewezen instantie samengesteld uit vertegenwoordigers van professionele adoptiewerkers, adoptanten, geadopteerden en natuurlijke ouders, belast met de nakoming van de door het Haagse Verdrag opgelegde verplichtingen en de opdrachten vermeld in dit decreet ;
- 9° Federale Centrale Autoriteit : een door de federale overheid aangewezen instantie belast met de nakoming van de door het Haagse Verdrag inzake interlandelijke adoptie opgelegde verplichtingen ;
- 10° Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind : het UNO-Verdrag van 20 november 1989, verdrag door België geratificeerd en goedgekeurd bij wet van 25 november 1991 ;
- 11° Haagse Verdrag : het Verdrag inzake internationale samenwerking en de bescherming van de kinderen op het gebied van internationale adoptie, afgesloten in Den Haag op 29 mei 1993 ;
- 12° gezinsstudie : gegevens omtrent de identiteit van de kandidaat-adoptant, zijn bevoegdheid en zijn geschiktheid om te adopteren, zijn persoonlijke achtergrond, gezinssituatie en medisch verleden, zijn sociaal milieu, zijn beweegredenen, zijn geschiktheid om interlandelijke adoptie aan te gaan en omtrent de kinderen

voor wie hij de zorg op zich zou kunnen nemen ;

- 13° specifieke voorbereiding van de ouders op de komst van een minderjarige uit een bepaald land : een diepgaande voorbereiding over onder meer de volgende onderwerpen : de situatie in de herkomstlanden, de achtergronden van de kinderen in de diverse landen, de gevolgen van verwaarlozing en hechtingsproblemen, de redenen voor het afstand doen, de leefsituatie van de oorspronkelijke ouders, de procedure in de diverse herkomstlanden, de wachttijden, de aankomst van het kind, de aanpassingsproblemen, herkomst- en identiteitsvragen, discriminatie, het al dan niet zelf reizen, de nazorgmogelijkheden ;
- 14° bemiddeling en plaatsing : het nastreven en bewaken van een verantwoorde plaatsing van een welbepaald kind in een welbepaald gezin, na grondig onderzoek van de juridische en psychologische adopteerbaarheid van de minderjarige ;
- 15° eerste nazorg : het ondersteunen van de adoptieouders en hun kinderen kort na de opname van de minderjarige in het gezin.

Artikel 3

§ 1. Dit decreet is van toepassing op alle interlandelijke adopties die door bemiddeling van een erkende adoptiedienst tot stand komen.

De kandidaat-adoptant die zich voorneemt via een interlandelijke adoptie te adopteren door bemiddeling van een erkende adoptiedienst, meldt dit bij de Hoge Raad.

§ 2. De kandidaat-adoptant volgt na de melding een voorbereidingsprogramma dat door de Hoge Raad wordt goedgekeurd en georganiseerd door daartoe door de Vlaamse regering aangewezen vormingscentra.

Vorming gebeurt onder de verantwoordelijkheid van de erkende adoptiediensten, die de vorming ofwel zelf geven of deze vorming uitbesteden aan de hiertoe erkende centra.

§ 3. Na het voorbereidingsprogramma maakt een erkende adoptiedienst naar keuze van een kandidaat-adoptant een gezinsrapport dat gegevens bevat omtrent de identiteit van de kandidaat-adop-

tant, zijn bevoegdheid en zijn geschiktheid om te adopteren, zijn persoonlijke achtergrond, gezinssituatie en medisch verleden, zijn sociaal milieu, zijn beweegredenen, zijn geschiktheid om een interlandelijke adoptie aan te gaan en omtrent de kinderen voor wie hij de zorg op zich zou kunnen nemen. De erkende adoptiedienst brengt een advies uit aan de Hoge Raad over de geschiktheid van de kandidaat-adoptant. Daarbij wordt uitgegaan van het belang van het kind.

§ 4. Op basis van het in § 3 vermelde advies neemt de Hoge Raad een beslissing omtrent het verlenen van een beginseltoestemming. Indien de Hoge Raad een van het advies afwijkende beslissing wenst te nemen, wordt een lid van de adviserende erkende adoptiedienst betrokken bij de besluitvorming.

De Hoge Raad verleent een beginseltoestemming indien hij van oordeel is dat de verzoekers voldoen aan de vereisten voor adoptie, daartoe werden voorbereid en geschikt bevonden, volgens de in dit artikel bepaalde nadere regelen.

Als de Hoge Raad zich voorneemt geen beginseltoestemming te verlenen, geeft zij de verzoeker per aangetekend schrijven kennis van dat voornemen. Het voornemen wordt gemotiveerd. Bij de kennisgeving voegt de Hoge Raad een kopie van het in § 3 vermelde advies.

Binnen dertig dagen na ontvangst van de kennisgeving kan de verzoeker aan de Hoge Raad per aangetekende brief een gemotiveerd verzoekschrift richten om haar voornemen in heroverweging te nemen, na advies van een door de Vlaamse regering in te stellen adviescommissie. In dit verzoekschrift kan de verzoeker vragen om gehoord te worden door de adviescommissie.

Als de verzoeker binnen deze termijn geen dergelijk verzoekschrift heeft gericht aan de Hoge Raad, wordt hij geacht onweerlegbaar met het voornemen van de Hoge Raad in te stemmen en betekent de Hoge Raad hem onmiddellijk een negatieve beslissing per aangetekend schrijven.

In het andere geval legt de Hoge Raad het dossier onmiddellijk voor advies voor aan de adviescommissie. Wanneer de verzoeker dit in het verzoekschrift heeft gevraagd, wordt hij door de adviescommissie gehoord.

De adviescommissie brengt advies uit aan de Hoge Raad, waarna zij haar beslissing per aangetekend schrijven aan de verzoeker betekent.

§ 5. De Vlaamse regering bepaalt de nadere procedureregels inzake de melding, de voorbereiding, de gezinsrapportering, het advies, de beginseltoestemming en de heroverweging.

Zij bepaalt tevens de regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van de adviescommissie.

Bij de voorbereiding, de gezinsrapportering, het advies, de beginseltoestemming en de heroverweging mag geen onderscheid gemaakt worden op basis van de ideologische, filosofische en godsdienstige overtuiging van de kandidaat-adoptant.

Artikel 4

Als de kandidaat-adoptant in het bezit is van de beginseltoestemming begint de adoptiebemiddeling in een erkende adoptiedienst voor de kandidaat-adoptant.

HOOFDSTUK II

Erkenning en opdracht van de adoptiediensten

Artikel 5

De Vlaamse regering erkent vier adoptiediensten. Iedere dienst specialiseert zich in een bepaald werelddeel, dat in aanmerking komt voor interlandelijke adoptie.

Om de erkenning als adoptiedienst te verkrijgen en te behouden, moet de dienst beantwoorden aan de volgende voorwaarden :

- 1° voldoende waarborgen bieden dat de taken worden uitgevoerd met respect voor de principes en bepalingen opgenomen in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind en het Haagse Verdrag ;
- 2° als voornaamste activiteit hebben : de specifieke voorbereiding, het maken van een gezinsrapport, bemiddeling, plaatsing en nazorg ;
- 3° beschikken over of een beroep kunnen doen op een voldoende bemand interdisciplinair team van bevoegd personeel of bevoegde medewerkers : een coördinator met een universitaire op-

leiding, twee maatschappelijk werk(st)ers en een administratieve medewerk(st)er. Verder werkt iedere dienst nog met losse medewerkers (jurist, medicus, psycholo(o)g(e), afhankelijk per geval en betaald per prestatie) ;

- 4° uitsluitend doelstellingen zonder winstoogmerk nastreven ;
- 5° beschikken over voldoende infrastructuur om op normale wijze de haar opgelegde verplichtingen uit te voeren en de continuïteit van de dienst te verzekeren ;
- 6° de regels van het beroepsgeheim en van de wet van 8 december 1992 op de verwerking van persoonsgegevens naleven ;
- 7° aantonen dat de in het derde lid vermelde taken op kwalitatief hoogstaande wijze worden uitgevoerd.

De erkende adoptiedienst voert in elk geval de volgende taken uit :

- 1° een gezinsrapport maken van de kandidaat-adoptant ;
- 2° de kandidaat-adoptant voorbereiden op de komst van een minderjarige uit een bepaald land, desgevallend met een bepaald profiel ;
- 3° een kindstudie maken of laten maken volgens de voorwaarden en regelen bepaald door de Vlaamse regering ;
- 4° ten gronde onderzoeken en vaststellen dat de minderjarige juridisch en sociaal-psychologisch in aanmerking komt voor interlandelijke adoptie ;
- 5° een adoptiesamenwerking aangaan met diensten of instellingen die daartoe in hun herkomstland erkend zijn, op basis van een handleiding buitenlandse kanalen die door de Hoge Raad wordt gemaakt ;
- 6° de minderjarige toewijzen aan de kandidaat-adoptant op grond van het gemotiveerd voorstel van het interdisciplinair team bedoeld in het tweede lid, 3° ; indien de toewijzing geschiedt door de bevoegde overheid in het land van herkomst, toetst het interdisciplinair team die beslissing op de compatibiliteit van de kindstudie met het gezinsrapport ;

- 7° de natuurlijke ouders, de adoptieouder(s) en de geadopteerde minderjarige bijstaan om, op hun verzoek, de eerste nazorg te verlenen ; indien specifieke hulpverlening nodig blijkt, deze doorverwijzen naar gespecialiseerde instanties ;
- 8° een geschreven overeenkomst opstellen en afsluiten met de kandidaat-adoptant, waarin de procedure, de vermoedelijke duur, de kostprijs en de gewaarborgde dienstverlening omschreven worden ;
- 9° de voortgang bewaken en de individuele adoptiedossiers begeleiden tot na het opsturen van het beschikkende gedeelte van het vonnis of arrest dat de adoptie homologeert of uitspreekt aan de ambtenaar van de burgerlijke stand of na inschrijving van het buitenlandse vonnis in de registers van de burgerlijke stand ;
- 10° de aankomst in België van de minderjarige melden bij de Hoge Raad ;
- 11° de adoptiedossiers registreren overeenkomstig de nadere regelen, bepaald door de Vlaamse regering ;
- 12° per adoptant of adopterend echtpaar een persoonlijk dossier opmaken en bewaren waaruit de uitvoering van elke in het derde lid vermelde taak blijkt ;
- 13° toegang verlenen tot de dossiers volgens de nadere regelen vastgelegd door de Vlaamse regering.

De Vlaamse regering kan de in het tweede en derde lid bedoelde voorwaarden en taken nader omschrijven.

Artikel 6

§ 1. De Vlaamse regering kan de in artikel 5, tweede lid, bedoelde erkenning op advies van de Hoge Raad voor een verlengbare periode van maximum vijf jaar toekennen, indien aan alle gestelde voorwaarden wordt voldaan.

De Vlaamse regering bepaalt de erkenningsprocedure.

§ 2. De Hoge Raad kan aan de Vlaamse regering het advies uitbrengen tot intrekking van de erkenning bij niet-naleving van een van de in artikel 5, tweede lid, vermelde voorwaarden, bij niet-uitvoe-

ring van de in artikel 5, derde lid, vermelde taken, bij weigering van de adoptiedienst zich aan het in artikel 16 bedoelde toezicht te onderwerpen of wanneer een ernstig vermoeden bestaat dat de adoptiebemiddeling door deze dienst niet gebeurt in het belang van de minderjarigen.

§ 3. De Vlaamse regering kan aan de Hoge Raad een advies vragen inzake de intrekking van de erkenning van een adoptiedienst overwegende de motieven vermeld in § 2.

§ 4. De Vlaamse regering neemt een beslissing binnen dertig dagen na ontvangst van het advies tot intrekking van de erkenning.

HOOFDSTUK III

Activiteiten van de erkende adoptiediensten

Artikel 7

Alle activiteiten inzake de gezinsstudie, de specifieke voorbereiding op de komst van een minderjarige uit een bepaald land, de bemiddeling en plaatsing met het oog op adoptie en de eerste nazorg, worden uitgevoerd door daartoe door de Vlaamse regering erkende adoptiediensten.

HOOFDSTUK IV

Subsidiëring van de verschillende interveniërende instanties of diensten

Artikel 8

De Vlaamse regering subsidieert binnen de perken van de begrotingskredieten de diensten die luidens artikel 3, § 2, het voorbereidingsprogramma van kandidaat-adoptanten organiseren. Een aandeel van de kostprijs van deze voorbereiding is ten laste van de kandidaat-adoptant en wordt vastgelegd door de Vlaamse regering.

Artikel 9

De Vlaamse regering subsidieert binnen de perken van de begrotingskredieten de erkende adoptiediensten, zowel wat de personeelssubsidies als de

werkingssubsidies betreft, luidens artikel 5, tweede lid, 3°.

De Vlaamse regering draagt bij in de kosten voor de adoptanten, in functie van het netto-belastbaar gezinsinkomen : voor adoptanten met een belastbaar inkomen lager dan 25.000 euro is de adoptie gratis ; adoptanten met een belastbaar inkomen tussen 25.000 euro en 37.500 euro betalen enkel de vaste kosten (2.100 euro) ; adoptanten met een belastbaar inkomen tussen 37.500 euro en 50.000 euro betalen 5.000 euro ; adoptanten met een belastbaar inkomen boven de 50.000 euro betalen 7.500 euro.

De Vlaamse regering bepaalt de verdere regels van deze bijdragen.

HOOFDSTUK V

Strafbepalingen

Artikel 10

Gestraft wordt met een gevangenisstraf van 1 tot 5 jaar en met een geldboete van 500 euro tot 25.000 euro, elkeen die bij interlandelijke adoptie door bemiddeling van een erkende adoptiedienst bemiddelt zonder in het bezit te zijn van de bij dit decreet vereiste erkenning.

Artikel 11

Elke persoon die enig ongeoorloofd materieel voordeel haalt uit een interventie in een interlandelijke adoptie of die met kennis van zaken een persoon heeft geholpen of bijgestaan om deze inbreuk te plegen, wordt gestraft met een gevangenisstraf van 1 maand tot 1 jaar en met een geldboete van 100 euro tot 1.000 euro of met een van beide straffen.

Artikel 12

Alle bepalingen van het Strafwetboek, inbegrepen de bepalingen van het hoofdstuk VII, zijn van toepassing op de in dit decreet strafbaar gestelde inbreuken.

HOOFDSTUK VI

Slotbepalingen

Artikel 13

Het decreet van 15 juli 1997 inzake interlandelijke adoptie is niet meer van toepassing op de adopties die geregeld worden door dit decreet.

Artikel 14

Met uitzondering van de artikelen 17 en 18, bepaalt de Vlaamse regering de datum van inwerkingtreding van dit decreet, alsmede de overgangsbepalingen met betrekking tot de aanvragen die vóór de inwerkingtreding van dit decreet geregistreerd werden bij een erkende adoptiedienst.

De Vlaamse regering kan bepalen dat kandidaat-adoptanten die al een adoptie gerealiseerd hebben, overeenkomstig het decreet van 15 juli 1997 inzake interlandelijke adoptie, voor een tweede of derde adoptie al dan niet onder bepaalde voorwaarden buiten de toepassing van dit decreet vallen of vrijgesteld zijn van sommige bepalingen van dit decreet.

De Vlaamse regering kan bepalen dat kandidaat-adoptanten die aantonen dat ze al een collectief voorbereidingsprogramma hebben gevolgd, onder bepaalde voorwaarden vrijgesteld zijn van sommige bepalingen in dit decreet.

Artikel 15

De Vlaamse regering wijst de instantie aan die optreedt als Hoge Raad zoals bepaald in dit decreet.

Artikel 16

De Hoge Raad oefent het toezicht uit op de naleving van de bepalingen van dit decreet. De Hoge Raad zal daartoe een klachtenregeling uitwerken.

De Vlaamse regering kan de nadere regelen van het toezicht vastleggen en de bevoegdheid van de Hoge Raad bepalen.

De Hoge Raad neemt, in overleg met de Federale Centrale Autoriteit, de passende maatregelen tot naleving van dit decreet.

Artikel 17

De in de eerste kolom van onderstaande tabel vermelde artikelen of onderdelen ervan, hebben betrekking op dit decreet. Met betrekking tot de bedragen die in euro worden vermeld in de tweede kolom van deze tabel, gelden vanaf de datum van inwerkingtreding van de betrokken bepaling tot en met 31 december 2001 de bedragen die in Belgische frank worden vermeld in de derde kolom.

Artikel 9, tweede lid	2.100 EUR	85.000 BEF
	5.000 EUR	200.000 BEF
	7.500 EUR	300.000 BEF
	25.000 EUR	1.000.000 BEF
	37.500 EUR	1.500.000 BEF
	50.000 EUR	2.000.000 BEF
Artikel 10	500 EUR	500 BEF
	25.000 EUR	25.000 BEF
Artikel 11	100 EUR	100 BEF
	1.000 EUR	1.000 BEF

Artikel 18

De bedragen die in euro worden vermeld in artikel 17 van dit decreet treden in werking op 1 januari 2002.

GUY SWENNEN
